

BARA DU KAN FINNA DIN VÄG

Myndig att ta eget ansvar

Allt är nåd. Gud skänker oss förlåtelse och frid, utan motkrav. Luther menade att vi alla ska räcka varandra syndernas förlåtelse genom det allmänna prästadömet. Tillsammans håller vi tron vid liv i vardagen.

Det är bara du själv som kan finna din egen väg, eftersom det bara är du som står på just din plats. Ingen annan kan leva livet åt dig. Du kan inte lära dig genom andras misstag, även om du kan lära av dem. Du kan inte få lugn och harmoni av någon annan. Men du kan få lära dig hur man läser en karta och använder en kompass eller hur du hittar vägen med hjälp av mobiltelefonen. Du kan inse hur du ska handskas med konsekvenserna av dina handlingar och hur du kan återfå lugnet när kaos bryter ut.

Du kan inte överlämna vare sig ditt liv eller din tro åt experter. Det är inte prästerna som håller tron vid liv, utan alla troende tillsammans.

Detta är ett grundläggande reformatoriskt tema. Du kan inte överlämna vare sig ditt liv eller din tro åt experter. Det är inte prästerna som håller tron vid liv, utan alla troende tillsammans. Det är alla vi som brottas med tillvarons elände och gläds åt livets goda i en ständig växling som kan hjälpa varandra att hitta rätt.

Vill väl men gör fel

En annan central reformatorisk tanke är just att människor vill väl, men gör fel. Det är nödvändigt, men inte tillräckligt, att lära människor läsa, så att de själva kan se hur saker och ting ligger till. Alla behöver både kompass och hjälp att utveckla förmågan att välja rätt karta. Visst är det ett riskfyllt projekt, det som vi kallar ”det allmänna prästdömet” – att alla kan och ska vara präster för varandra och vägleda varandra i tro och liv. Men alternativet är sämre – att du inte har något annat att lita på än vad experterna säger och inte har någonstans att vända dig om du ser att något är fel.

När Martin Luther spikade sina 95 teser på kyrkporten i Wittenberg var det för att han ville få till stånd en diskussion mellan experter om något som verkade fel i hans ögon. Det var inte bara Martin Luther, utan hela tidsandan, som var fylld av rädsla för en dömande Gud. I kyrkolivet hade det utvecklats system för att komma till rätta med denna rädsla. De blev alltmer absurda. I Wittenberg, där Martin Luther undervisade, hade fursten samlat tusentals relikier som på olika sätt antogs ha kraft att befria människor från skuld och straff.

Du är fri och inte slav under något

Martin Luther var helt inne i detta system och upplevde att hur mycket han än försökte följa de ordningar som fanns,

blev han ändå inte lugn. Den förlåtelse som utlovades verkade bara mer avlägsen. Något måste vara fel! Han läste Bibeln och gjorde sin reformatoriska upptäckt: Gud skänker både förlåtelse och frid utan motkrav. Det handlar bara om att ta emot detta. Allt är nåd – du är kallad till frihet, inte till att vara slav under något system!

Denna upptäckt var dyrbar på flera sätt. Men den stod också Martin Luther dyrt. Konflikterna mellan de kyrkor som gick på reformatorernas linje och den romersk-katolska kyrkan blev våldsamma och har orsakat mycket lidande och splittringar ända in i våra dagar. Som tur är finns det inte längre samma meningsmotsättningar mellan kyrkorna. Idag menar också katolikerna att kärnan i den reformatoriska upptäckten är värdefull.

Du behöver inte vara rädd

Du behöver inte vara rädd för en dömande Gud! Livet är på allvar och du ska hålla idealen högt, men ingenting kan hindra Guds upprättande och förlåtande kärlek när du behöver den. Du kan lita på att Gud vill dig väl och att du har möjlighet att börja om. Detta är en befriande hållning som också kan få prägla vårt gemensamma liv. Det gör skillnad om vi är många som litar på att hela världen ytterst vilar i en god Guds händer. Då finns det skäl att hoppas också när det ser mörkt ut. Det finns möjlighet att börja om. Det finns vägar till rättvisa och fred, trots att vi möter motstånd.

Martin Luther bytte relikernas och elitens makt mot ordets makt, som är tillgänglig för alla. Det står inget om komplicerade kyrkliga ordningar som villkor för Guds kärlek i Bibeln. Det kan var och en själv läsa när Bibeln finns översatt till det egna språket. Tron handlar visserligen om sådant som vi inte helt och fullt kan förstå, men det finns mycket som var och en kan begripa.

Befrielse och livsmod

Det finns många ord för vad det är som människor söker. Martin Luther talade om nåd och frid. Idag säger vi kanske befrielse och livsmod. Alla vill ha det, men hur finner man det? Den reformatoriska upptäckten är att detta redan finns där. Det ges åt oss! Hur kan man veta det? Det står i Bibeln och det sägs i dopet. Ingen behöver leta efter rädd-

ningsplankor eller uppfinna nya metoder. Men alla behöver få höra det i rätt ögonblick. Alla döpta ska räcka syndernas förlåtelse till varandra, säger Martin Luther. För det är i vardagens kamp med misslyckanden, orättvisor och motstånd som vi behöver få höra att Gud går med oss, att vi är förlåtna och att Gud aldrig överger oss. Därför behövs många förkunnare som hjälper varandra att hitta vägen. Det är omöjligt att lyfta sig själv ur mörkret. Det allmänna prästadömet är nödvändigt för att tron ska leva i vardagen.

CRISTINA GRENHOLM

SAMTALSFRÅGOR

Läs Romarbrevet 3:21–26 och tänk på den reformatoriska upptäckten. Berätta för varandra vad ni själva upptäcker!

Fundera över hur du tar dig fram i livet. Tänk på ett tillfälle som var avgörande på något sätt. Vilken roll spelade medmänniskan i den situationen?

Dopet ger syndernas förlåtelse, skriver Martin Luther i Lilla katekesen. Det är ett löfte att lita på som ska göra oss frimodiga, menar han. Vad ger det för mening att säga så idag?